

Täysistunto

Tiistai 28.5.2024 klo 14.07—18.15

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 21/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 8/2024 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Honkonen on poissa. — Edustaja Räsänen, Hanna, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.49 **Hanna Räsänen kesk:** Arvoisa puhemies! Keskustan valiokuntaryhmä kannattaa nykyistä vaikuttavampaa, kustannustehokkaampaa ja velvoittavampaa kotouttamista. Kun yhteiskunta on järjestänyt kotouttamispalveluja, tulee kotoutujan myös käyttää niitä. Onnistunut kotoutuminen on niin maahanmuuttajan kuin koko suomalaisen yhteiskunnan etu.

Toisin kuin hallitus, emme tekisi uudistusta leikkaamalla kotouttamisen kuntakorvauksia ja rapauttamalla kotouttamispalveluja. Sen sijaan panostaisimme kotouttamisen sisällön aitoon uudistamiseen. Käytännössä se vaatisi huolellista lainvalmistelua esiselvityksiin ennen lainsäädäntömuutoksia.

Edellä mainittujen tavoitteiden kannalta hallituksen esitys on ongelmallinen. Se on valtiontalouden säästölaki kustannuksista piittaamatta. Esityksessä jopa myönnetään, että kotoutuja-asiakkaiden palvelujen rahoituksesta leikkaamisella olisi pidemmällä aikavälillä julkisen talouden menoja kasvattavia ja tuloja vähentäviä vaikutuksia. Esimerkiksi laskennallisen korvauksen enimmäiskeston lyhentäminen on johtamassa tehostumisen sijasta palvelujen supistumiseen. Laskennallisen kuntakorvauksen enimmäiskeston lyhentämisellä voisi olla myös pidemmällä aikavälillä julkisen talouden menoja kasvattava ja tuloja vähentävä vaikutus.

Hallintovaliokunnan kuulemisissa useat suuret kaupungit, kunnat ja hyvinvointialueet lausuiivat yhdensuuntaisesti, että tulossa olevat muutokset kotouttamislakiin eivät vähennä kotouttamisesta aiheutuvia kustannuksia. Esimerkiksi lakiehdotukseen kirjattu sakkomaksumuutos peruuttamatta jääneestä palveluajasta, joka olisi aina kotoutujaa velvoittava elementti tässä esityksessä, on merkitykseltään pieni ja aiheuttaisi kunnille vain lisää kustannuksia. Yhdessä muiden kotouttamiseen suunnattavien, hallitusohjelmaan kirjattujen määräraha- ja leikkauksien sekä hallituksen hiljattain kehysriihessä päättämien lisäleikkausten kanssa on käymässä niin, että kotouttamisen rahoitusvastuuta säilytetään entistä enemmän kunnille ja hyvinvointialueille. Kotouttamispalveluiden pistemäinen karsiminen rapauttaisi ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

touttamisen onnistumista ja olisi näin omiaan vaikeuttamaan maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä, jolloin vaikutukset julkiselle taloudelle olisivat jopa negatiivisia.

Edellä mainituista syistä katsomme, että puheena oleva hallituksen esitys on monilta kohdin epäonnistunut. Tämä esitys ei ole hallitusohjelmassa luvattu kotouttamisen uudistus, vaan se ensisijaisesti toteuttaa hallitusohjelman linjaa kiristää kaikenlaista maahanmuuttoa, jopa työperäistä. Esitys on myös hätäisesti valmisteltu valtiontalouden säästöläki, jossa hallitus sälyttää valtion kustannusvastuuta kunnille ja edelleen hyvinvointialueille. Siksi hallituksen tulisikin valmistella uudelleen maahanmuuttajien kotouttamisen aito uudistus, joka tehostaisi kotoutumista ja vahvistaisi koko julkista taloutta. Myös tämän lakiesityksen vaikutuksia tulee seurata, koska Suomella ei ole varaa harjoittaa sellaista kotouttamispolitiikkaa, joka kävisi julkiselle taloudelle entistäkin kalliimmaksi.

Arvoisa puhemies! Teimme tämän lain ensimmäisessä käsittelyssä käsittelyn pohjaesityksessämme pykälämuutosesityksiä, mitkä eivät menneet äänestyksessä läpi. Jäljelle jäi vain kunnille ja hyvinvointialueille kalliita muutoksia, jotka lisäksi rapauttaisivat kotouttamispalveluita. Tästä syystä esitänkin, että mietintöön kirjatut lakiehdotukset 1—4 hylätään.

Lisäksi esitän, että hyväksytään jo vastalauseessamme olleet kaksi lausumaehdotusta, jotka ovat seuraavanlaiset:

”1) Eduskunta edellyttää, että kotouttamispalveluiden rapauttamisen sekä kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitusvastuiden lisäämisen sijasta hallitus valmistelee aidon kotouttamisen uudistuksen, jossa uudistetaan kotouttamispalveluiden sisältöjä vaikuttavammiksi, kustannustehokkaammiksi ja velvoittavammiksi.”

”2) Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnan hallintovaliokunnalle selvityksen vuoden 2026 loppuun mennessä kotouttamislain uudistuksen vaikutuksista kotoutumisen onnistumiseen, kuntien ja hyvinvointialueiden talouksiin sekä julkiselle taloudelle.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

16.53 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta oli tosiaankin ensimmäisessä käsittelyssä täällä eduskunnan suuressa salissa jo viime viikolla. Kuten tuolloin toin esiin, meillä sosiaalidemokraateilla on merkittäviä näkemyseroja hallituksen kanssa kotoutumisen kehittämisestä. Mekin korostamme jokaisen maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisesta, se on selvää, mutta emme olisi hallituksen tavoin leikkaamassa kuntien ja hyvinvointialueiden kotoutumista edistävien palveluiden rahoituksesta, kuten tässä esityksessä on tapahtumassa. Tunnistamme sen, että oman vastuun rinnalla tarvitaan myöskin vaikuttavia kotoutumispalveluita, aivan erityisesti sinne alkuvaiheeseen kotoutumispolkua. Hallitus leikkaa tässä esityksessä merkittävästi kunnille maksettavista korvauksista, joilla kunnat ovat toteuttaneet paikallisesti kotoutumista edistäviä palveluitaan. Jatkossa kunnat joutuvatkin pakon edessä ratkaisemaan, heikentävätkö ne näitä palveluita vai leikkaavatko muualta budjeteistaan valtion pienentyvien korvausten kattamiseksi. Kuntien tilannetta tämä esitys siten vain vaikeuttaa.

Suurta ja myös syvää huolta on syytä kantaa hallituksen esityksen heikennyksistä, joilla hallitus alentaa yksin maahan tulleen nuoren aikuistumisen tuen yläikärajaa kahdella vuodella nykyisestä. Heikennys kohdistuu pieneen mutta hyvin haavoittuvassa asemassa olevaan nuorten ryhmään. Leikkauksen valtiolle tuottama vuotuinen säästö on sekin hyvin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

pieni, etenkin kun se suhteutetaan niihin hyvin kielteisiin seurauksiin, joita tuen leikkaamisesta on arvioitu koituvan näille nuorille ihmisille. Jälleen on myös syytä korostaa, ettei tähän tukeen ole tälläkään hetkellä subjektiivista oikeutta, vaan se perustuu aina tarkkaan harkintaan ja yksilölliseen tarpeeseen. Leikkauksesta on moni asiantuntija myöskin valio-kunnan kuulemisissa ollut syystäkin huolissaan.

Koska niin moni osa tästä lakiesityksestä ei ollut meidän sosiaalidemokraattien hyväksyttävissä, teimme vastalauseen, jossa ehdotimme lakiesitystä muutettavaksi keskeisiltä osin. Ensimmäisessä käsittelyssä muutosehdotuksemme eivät kuitenkaan saaneet riittävää kannatusta taakseen, ja näin ollen hallituksen lakiehdotuksen sisältö hyväksyttiin, mikä on nyt tosiasia. Siksi ehdotan, että hallituksen esityksen mukaiset lakiehdotukset hylätään kokonaisuudessaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

16.56 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Todennäköisesti vuoden 25 alussa voimaan tulevan uuden kotoutumisen edistämisestä annetun lain keskeisimpänä tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa kotoutumista sen kaikissa vaiheissa. Esityksellä pyritään parantamaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta, nopeuttamaan pääsyä palveluihin, tavoittamaan maahanmuuttajia palveluihin nykyistä kattavammin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä kehittämään kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kokonaisvaltaisesti ja työelämälähtöisesti.

Maahanmuuttajille laadittavien kotoutumissuunnitelmien pääsääntöinen enimmäiskesto on uudessa laissa lyhennetty kolmesta vuodesta kahteen. On tärkeää korostaa, että uudistuksilla pyritään ennen kaikkea lisäämään maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan. Jatkossa kunta tai työvoimaviranomainen voisi periä kotoutuja-asiakkaalta maksun käyttämättä jätetyistä palveluista, jos siitä on aiheutunut tulkitsemiskustannuksia. Tällä hetkellä nimittäin maahanmuuttajalle, joka kotoutumista edistävän palvelun asiakkaana jättää saapumatta hänelle järjestetyn palvelun piiriin, ei seuraa minkäänlaista maksua. Jatkossa sen sijaan maksu käyttämättä jätetystä palvelusta voitaisiin periä, ja tämä muutos kannustaakin maahanmuuttajia sitoutumaan kotoutumispalveluihin ja hoitamaan omat asiansa aktiivisesti.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen myötä myös kuntien vastuuta kotoutumisen edistämiseen liittyvissä tehtävissä ollaan lisätty. Jatkossa kuntien tulee entistä tarmokkaammin edistää kotoutumispalveluissaan sitä, että ne tosiasiallisesti ohjaavat maahanmuuttajaa mahdollisimman nopeasti kohti työelämää. Onnistunutta kotoutumista mittaa parhaiten maahanmuuttajan työllistyminen ja integroituminen osaksi yhteiskuntaa.

Esityksessä ehdotetaan muun muassa laskennallisen korvauksen korvausajan lyhentämistä. Tämä toimii kannusteena kunnille ja hyvinvointialueille tehostaa vastaanottoprosesseja ja parantaa palvelujen järjestämistä. Lyhennetty korvausaika motivoi kuntia tehokkaampaan toimintaan ja täten myös käytettävissä olevien resurssien tehokkaampaan käyttöön. Lisäksi ehdotetaan kunnan ja hyvinvointialueen työnjaon selkeyttämistä, jotta vastuukysymykset olisivat jatkossa yksiselitteisiä ja palvelut voitaisiin tarjota sujuvammin. Selkeä työnjako auttaa välttämään päällekkäisyyksiä ja varmistaa, että kullekin taholle kuuluva vastuualue on selvästi määritelty. Sekä maahanmuuttajan että kunnan vastuuta tul- laan siis jatkossa korostamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

Arvoisa puhemies! Opposition vastalauseessa kritisoidaan hallituksen ehdotusta leikata kuntien kotoutumisen edistämiseksi maksettavia korvauksia ilman, että samalla vähennettäisiin kuntien velvoitteita tai tehtäviä kotoutumisen suhteen. Haluaisin kuitenkin muistuttaa, että nykyinen korvausjärjestelmä ei välttämättä kannusta kuntia riittävän tehokkaaseen palveluiden tarjoamiseen, saati innovointiin. Kuntia pyritään siis jatkossa kannustamaan tehokkaampaan resurssien käyttöön kotoutumispalveluiden tarjoamiseksi. Vaikka korvausten leikkaaminen voisikin lyhyellä aikavälillä aiheuttaa jonkinasteisia vaikeuksia tietyille kunnille, se tulee viime kädessä kannustamaan niitä kehittämään kustannustehokkaampia ja vaikuttavampia tapoja tarjota kotoutumispalveluita pitkällä aikajänteellä. Tämä onkin täysin linjassa sen kanssa, että esityksen yhtenä keskeisimmistä tavoitteista on toteuttaa hallitusohjelmaan sisältyviä säästötavoitteita koskien muun muassa laskennallisten korvausten enimmäiskestoajan lyhentämistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

17.01 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Kotoutumiseen panostaminen on järkevää niin yksilön, yhteiskunnan kuin talouden kannalta. Se lisää tasa-arvoa ja maksaa itsensä takaisin maahanmuuttaneiden ja heidän jälkeläistensä parempana työllisyytenä ja osallisuutena. Tämä suunta on nyt, ikävä kyllä, väärä. Aikuistumisen tuen alaikärajan lasku, kunnalle maksettavan korvausajan lyhentäminen ja tulkitsemissakko tulevat todennäköisesti vaikeuttamaan palveluihin pääsyä ja täten hidastamaan kotoutumista. Kotoutumisesta leikkaamalla kurjistetaan heikommassa asemassa olevien tilannetta ilman merkittäviä säästöjä. Tilanne voi näyttää valtion kassassa positiiviselta hetken, mutta pidemmällä aikavälillä säästöt muuttuvat menoiksi. Maahanmuuttaneiden oman vastuun korostaminen puolestaan tuntuu olevan synonyymi sille, että palveluista leikataan — kotoutukoot itse ilman yhteiskunnan tukea.

Arvoisa puhemies! Maahanmuuttaneiden taustat ja tilanteet ovat hyvin erilaisia. Todennäköisesti kaikkein haavoittuvimmassa ja hankalimmassa tilanteessa ovat ne alaikäiset, jotka ovat saapuneet maahan ilman huoltajaa. Tämä ryhmä sisältää vielä pienemmän ryhmän, joiden aikuistuminen ja yhteiskuntaan kiinnittyminen tarvitsee erityistä tukea vielä varhaisaikuisuudessakin. [Jari Ronkaisen välihuuto] Heillä on taustallaan usein erilaisia väkivalta- ja traumakokemuksia lähtömaasta ja matkalta. Nyt hallitus esittää, että alaikäisinä ilman huoltajaa Suomeen tulleiden nuorten aikuistumisen tuki päättyisi kaksi vuotta aiemmin eli 23-vuotiaana. Tällä hetkellä palvelu päätetään, kun sille ei ole tarvetta — tuella ei siis ole tyhjäkäyttöä. Tukea tarvitsevat henkilöt taas tarvitsevat tukea joka tapauksessa joltain luukulta. Tällä ehdotuksella olisi kielteisiä vaikutuksia suunnitelmalliseen ja pitkäkestoiseen työhön nuoren kanssa. Palveluita toki täytyy tarjota myös aikuistumisen tuen päättyttyä tarvittaessa, mutta tämä päätös tuo tarpeettoman katkoksen ja lisää byrokratiaa. Nuori ajetaan etsimään uutta luukkua ja uutta ihmistä tuekseen. Moni palveluja tarvitseva voi jäädä ilman palveluita. Pahimmillaan tässä luodaan kasvualustaa syrjäytymiselle ja siitä aiheutuville lieveilmiöille, kuten jengirikollisuudelle.

Arvoisa puhemies! Tulkitsemispalvelun käyttämättä jättämisen arvioidaan olevan harvinaista. On mahdollista, että tiedottamisesta, laskujen lähettämisestä ja muista hallinnollisista tehtävistä syntyy enemmän kustannuksia kuin sakolla säästetään. Yhdenkin sakkomaksun vaikutus pienituloiselle perheelle voi kuitenkin olla suuri, jopa 10 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. [Jari Ronkaisen välihuuto] Sakko maksetaan vanhemman pus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

sista mutta näkyy myös lasten ruokapöydässä. Tulkitsemissakko voi myös johtaa palveluiden välttelemiseen. On olemassa tehokkaampia ja vähemmän byrokraattisia keinoja puutua peruuttamattomiin ajanvarauksiin. Sen voisi aloittaa esimerkiksi paremmalla ohjauksella ja neuvonnalla tai ajanvarausjärjestelmää parantamalla. Saapumatta jättämisestä seuraa jo nyt muita sakkoja, kuten työttömyysetuuden menettäminen.

Arvoisa puhemies! Leikkaus kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksesta lisää niiden taloudellisia haasteita ja vähentää halukkuutta vastaanottaa pakolaisia. Kotoutumistoimet edistävät tutkitusti kotoutumista ja ovat kannattavia erityisesti maahanmuuton alkuvaiheessa. Jo nyt kotoutumispalveluihin pääsy voi kestää joillain paikkakunnilla jopa vuoden. Kun korvaus aika lyhennetään kahteen tai kolmeen vuoteen, ei kotoutumiselle jää kovin paljon aikaa. Laskennallisen korvausajan lyhentäminen voikin kunnissa johtaa palvelujen supistamiseen. Sillä on hyvin todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia maahanmuuttajien kotoutumiseen ja työllistymiseen. Se puolestaan lisää kalliimpien sote-palveluiden tarvetta myöhemmin.

Arvoisa puhemies! Kuten niin monet hallituksen toimet, myös nämä leikkaukset kohdistuvat pieneen ryhmään, erityisesti naisiin ja lapsiin. Yhteisvaikutusten arviointi on puutteellista. Valiokunnan kuulemat asiantuntijat vastustavat näitä muutoksia melko laajasti. En siis löydä tälle esitykselle kokonaisuudessaan mitään kestäviä perusteita vaan pidän enemmänkin tätä hyvin haitallisena. Siksi kannatan edustaja Peltosen tekemää hylkäysesitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

17.06 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Räsänen tekemiä ja hyvin perustelema — aukottomasti perustelema — esityksiä, joita ei ole täällä kyetty kumoamaan miltei osin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Strand, varsågod.

17.06 **Joakim Strand r:** Tack, ärade talman! Här har hållits talturer både för och emot, men jag har inte noterat att någon skulle ha kommit ihåg att vi faktiskt lägger till resurser och vill stärka invandarmammornas ställning med fem miljoner från 2025.

Eliikkä en huomannut, että kukaan olisi kiittänyt siitä, että maahanmuuttajaäitien asemaa halutaan parantaa viidellä miljoonalla eurolla vuositasona vuodesta 2025 eteenpäin. Se on varmaan meidän kaikkien mielestä hyvä asia. [Mauri Peltokangas: Erinomainen!] — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.07 **Eemeli Peltonen sd:** Arvoisa puhemies! Edelliseen puheenvuoroon viitaten voin vahvistaa, että myös meidän sosiaalidemokraattien mielestä tämä maahanmuuttajaäitien kotoutumiseen suunnattu viiden miljoonan euron uusi määräraha on kannatettava tosiaankin, ja kiitimme siitä hallitusta täällä tämän esityksen ensimmäisessä käsittelyssä.

Mutta näihin keskustan lausumaehdotuksiin, jotka tässä tulivatkin jo kannatetuiksi, tahdon myöskin tukea ja ymmärrystä osoittaa. Mielestäni niistä välittyi hyvin sellainen kokonaisvaltainen ja rakentava pitkän aikavälin ote kotoutumisen kehittämiseen, jota tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

maassa nyt tarvittaisiin mielestäni enemmän kuin näitä lyhytnäköisiä heikennyksiä kuntien rahoitukseen ja sitä kautta kotouttamisen edistämisen palveluihin.

Haluan ehkä vielä lyhyeksi ajaksi palata tähän tulkkauskustannusten takaisin perimiseen, joka myös tässä toisessa käsittelyssä on nyt vahvasti noussut puolin ja toisin esiin. Valiokuntahan käytti kuulemisissa kohtuullisen paljon aikaa tulkkausten takaisinperimisen tematiikan pohdintaan, ja aika vahvasti siinä kuulemisvaiheessa kyllä kunnilta ja kuntien edustajilta välittyi se kritiikki siitä, että se malli, jonka hallitus on tulkkauskustannusten takaisinperintään tähän esitykseensä rakentanut, tulee siellä kunnissa kuntien arvion mukaan lisäämään hallintoa, lisäämään byrokratiaa ja syömään sen säästön, jota tällä muutoksella tavoitellaan, ja sitä kautta on lähdetty kyseenalaistamaan sitä, onko tämä takaisinperintä järkevää tällaisella mallilla. No, totta on toki se, että tämän hallituksen esityksen myötä mitään kuntaa ei pakoteta ottamaan käyttöön tätä takaisinperintää näille käyttämättä jääneille tulkkauksille, niistä syntyneille kustannuksille, ja se onkin viisasta. Nähtäväksi jää, kuinka moni kunta tämän mallin tulee ottamaan käyttöön. On mielenkiintoista nähdä vuoden, kahden, viiden aikajaksolla, kuinka moni kunta tämän mallin on ottanut käyttöön. Henkilökohtaisesti epäilen, ettei kovinkaan moni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

17.09 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Myös vasemmistoliitto tuki kyllä sitä esitystä, että maahanmuuttajaaitien osuus tästä lakikokonaisuudesta olisi säilytetty, mutta se ei täällä sitten mennyt läpi. Se on totta, että tosiaan siellä on se viiden miljoonan raha osoitettu, mikä on tosi hyvä. Mutta sitten, kuten tuossa aiemmin sanoin, ongelma on se, että meiltä puuttuvat ne kokonaisvaikutusten arvioinnit näistä hallituksen aika laajalle rintamalle osuvista maahanmuuttolaista. Näin ollen se, että yhdellä kädellä antaa ja toisella ottaa, kuitenkin voi johtaa miinuslukuun. Ja minä pahoin pelkään, että kokonaisuudessaan ne maahanmuuttajaäiditkin tässä enemmän menettävät kuin saavat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.10 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on kotoutumisen edistämisen laki, ja uuden lain tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa kotoutumista kaikissa sen vaiheissa. Tämä parantaa ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta sekä nopeuttaa palveluihin pääsyä. Tarkoituksena on parantaa ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta, nopeuttaa palveluihin pääsyä, tavoittaa maahanmuuttajia palveluihin nykyistä kattavammin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä kehittää kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kokonaisvaltaisesti ja työelämälähtöisesti. Laki lisää kuntien vastuuta kotoutumisen edistämässä, mikä parantaa paikallisen tason sitoutumista ja vastuunottoa. Tämä on linjassa työvoimapalvelujen uudistuksen kanssa. Kuntien ja hyvinvointialueiden ja muiden viranomaisten yhteistyön parantaminen on keskeistä kotoutumisen onnistumisessa.

Suomen tai ruotsin kielen osaamisen korostaminen on keskeistä maahanmuuttajien työllistymisessä ja yhteiskuntaan kotoutumisessa. Hallitus seuraa tarkkaan kotoutumiskoulutuksen ja kieliopintojen vaikuttavuutta, mikä auttaa parantamaan kielitaitovaatimusten täyttymistä ja siten työllistymismahdollisuuksia. Esitys korostaa maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan, mikä edistää heidän aktiivista osallistumistaan yhteiskuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2024 vp

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu on yksi tapa vahvistaa tätä vastuuta ja vähentää julkisia menoja.

Arvoisa puhemies! Laki selkeyttää kuntien ja hyvinvointialueiden välistä työnjakoa, ja tämä johtaa tehokkaampaan ja selkeämpään kotoutumisprosessiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

17.11 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Ihan muutamalla sanalla tätä hyvää keskustelua kommentoin.

Mielestäni vapaaehtoisuus on tässä se taikasana, jos me ajatellaan sitä kuntien huolta nimenomaan näistä kustannuksista. Jokainen varmaan ymmärtää sen, että nämä kustannukset eivät ole olleet huolena niin kauan kuin valtio on ne kustantanut. Elikkä tässä kohtaa, kun se tulee sitten kunnille, tämä vapaaehtoisuus on siinä erinomainen työkalu.

Itse pidän tässä tätä takaisinperintäkuviota erittäin hyvänä työkaluna myöskin kotoutumista silmällä pitäen. Jo yleisessä kasvatuksessa se, että laiminlyö jonkun ennalta sovitun, on meidän kulttuurissa harvinaisempaa kuin kenties joissakin muissa kulttuureissa, mene ja tiedä. Mutta tämä on erittäin hyvä näkökulma, että opetetaan heti kättelyssä sellaisille henkilöille, jotka kotoutuvat Suomeen, että ne ovat yhdet puheet, ja kun täällä sovitaan tapaamiset, niin ne pidetään, ettei yhteiskunta joudu maksamaan sitten näitä turhia peruutuksia. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.